

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ІНКЛЮЗИВНИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ, БАР'ЄРИ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВЕКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ

Інклюзивний розвиток – це модель соціально-економічного зростання, що передбачає широкий доступ до можливостей, справедливий розподіл благ та зміцнення соціальної згуртованості. На відміну від традиційного підходу, орієнтованого лише на зростання ВВП, інклюзивний розвиток фокусується на якості життя всіх громадян, зокрема вразливих груп населення.

Для України ця концепція набуває особливої актуальності в умовах повномасштабної війни, післявоєнної відбудови та євроінтеграційних прагнень. Війна загострила соціальні нерівності, посилила регіональні дисбаланси та створила нові виклики для забезпечення рівного доступу до послуг, ресурсів і можливостей. Водночас, інклюзивний підхід є важливою умовою для сталого розвитку та відповідності європейським цінностям.

На сьогодні, інклюзивний розвиток в Україні стикається з низкою глибоких і взаємопов'язаних викликів, які значно ускладнюють досягнення рівного доступу до можливостей та соціальної справедливості.

Насамперед, повномасштабна війна завдала серйозного удару по соціально-економічній структурі країни. Руйнування інфраструктури та виробничих потужностей, масова міграція населення, втрата людського капіталу, зростання бідності та соціальної нерівності, а також поширення психологічних травм – усе це створює глибокі бар'єри для сталого та справедливого розвитку. Додатково, обмеженість бюджетних ресурсів і зростання боргового навантаження обмежують можливості держави у фінансуванні соціальних програм.

Другим важливим блоком є структурні диспропорції економіки. Українська економіка залишається переважно сировинною, з низькою часткою продукції з високою доданою вартістю. Це обмежує створення якісних робочих місць і стримує розвиток людського потенціалу. До того ж, регіональний розвиток є вкрай нерівномірним, що посилює соціальну фрагментацію. Значна залежність від зовнішніх економічних і політичних факторів робить країну вразливою до глобальних криз.

Не менш серйозними є соціально-демографічні виклики. Україна переживає демографічну кризу, що проявляється у старінні населення та зниженні народжуваності. Особливої уваги потребують питання адаптації ветеранів, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп. Водночас, доступ до якісної освіти та охорони здоров'я залишається нерівномірним, що обмежує можливості для самореалізації значної частини населення.

Ці виклики вимагають комплексної державної політики, орієнтованої на довгострокову стійкість, соціальну справедливість та рівність можливостей для всіх громадян.

На шляху до інклюзивного розвитку Україна стикається з низкою системних бар'єрів, які уповільнюють реалізацію принципів рівності, справедливості та доступності можливостей для всіх громадян.

Інституційні та регуляторні бар'єри залишаються одними з найвагоміших. Недостатня ефективність судової системи та правоохоронних органів знижує довіру до держави та ускладнює захист прав громадян і бізнесу. Корупція та тіньова економіка підривають прозорість і справедливість розподілу ресурсів. Високий рівень бюрократії та складність ведення бізнесу стримують розвиток підприємництва, особливо малого та середнього.

Економічні бар'єри також мають суттєвий вплив. Обмежений доступ до фінансових ресурсів, зокрема кредитування та інвестицій, ускладнює реалізацію ініціатив на місцевому рівні та розвиток підприємництва. Високі трансакційні витрати, пов'язані з регуляторними процедурами, логістикою та податковим навантаженням, знижують конкуренто-

спроможність. Недостатній розвиток малого та середнього бізнесу обмежує створення робочих місць і можливостей для самозайнятості.

Соціальні бар'єри проявляються у нерівному доступі до ринку праці, зокрема через дискримінацію за віком, статтю, соціальним статусом або місцем проживання. Недостатнє фінансування соціальної сфери – освіти, охорони здоров'я, соціального захисту – поглиблює нерівність. Крім того, низький рівень соціального діалогу між владою, бізнесом і громадянським суспільством ускладнює формування ефективної політики, орієнтованої на потреби різних груп населення.

Подолання цих бар'єрів є необхідною умовою для побудови справді інклюзивної моделі розвитку, яка забезпечить рівні можливості для всіх громадян незалежно від їхнього походження, статусу чи місця проживання.

Отже, європейська інтеграція виступає потужним каталізатором трансформаційних процесів в Україні, зокрема у сфері інклюзивного розвитку. Адаптація до *Acquis Communautaire* [1] правової системи ЄС передбачає не лише технічне узгодження законодавства, а й глибокі зміни в економічній, соціальній та інституційній сферах. Зокрема, це сприяє поліпшенню бізнес-клімату, захисту прав інвесторів, гармонізації стандартів у соціальній політиці, охороні праці та екології, а також розвитку конкурентного середовища й боротьбі з монополіями.

Варто відзначити і те, що важливою складовою євроінтеграційного процесу є доступ до фінансових інструментів ЄС, які можуть бути використані для повоєнної відбудови, модернізації інфраструктури та розвитку людського капіталу. Україна вже має можливість брати участь у програмах підтримки малого і середнього бізнесу (МСП), освіти, інновацій та регіонального розвитку, що відкриває нові можливості для інклюзивного зростання [2].

На сьогодні у межах євроінтеграційних реформ відбувається зміцнення верховенства права, розбудова антикорупційної інфраструктури, реформа державного управління та децентралізація, що сприяє підвищенню прозорості, підзвітності та ефективності державних інституцій. Паралельно розвивається інноваційна екосистема та цифрова економіка, що створює нові можливості для зайнятості та самореалізації громадян.

Особливе значення має соціальний вимір євроінтеграції. Підвищення стандартів соціального захисту, медичного обслуговування, створення інклюзивного ринку праці та розвиток системи професійної освіти і перекваліфікації – усе це сприяє зменшенню нерівності та розширенню доступу до можливостей для всіх верств населення.

Таким чином, євроінтеграція не лише визначає зовнішньополітичний курс України, а й формує внутрішній порядок денний, спрямований на створення справедливого, стійкого та інклюзивного суспільства.

Список використаних джерел

1. «Acquis communautaire»: європейська правнича термінологія. <https://law.chnu.edu.ua/acquis-communautaire-yevropeiska-pravnycha-terminolohiia/>
2. УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО ЄС: РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ. https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD187-188_2022_ukr_full.pdf.
3. Юрій Городніченко, Ілона Сологуб, Беатріс Ведер ді Маур. Відбудова України: принципи та політика. https://cepr.org/system/files/2022-12/reconstruction%20book_Ukrainian_0.pdf?utm_source.
4. Інтеграція системи освіти України в європейський освітній простір : зб. тез доп. VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 25 жовт. 2024 р. [Електронне видання]. Київ : ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2024. 292 с.
5. Онищенко, С. В., & Глушко, А. Д. (2024). Фінансова та цифрова інклюзія ветеранів в аспекті зміцнення соціально-економічної безпеки. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, (15). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-15-03-04>